

GÜMRÜK MÜŞAVİRLERİ DERNEKLERİ İCRA KURULU

Tarih : 05.09.2012
 Sayı : İK-BŞK / 184
 Konu : Gümrük Müşavirliği Asgari Ücret Tarifesi Uygulaması hk.

Değerli Üyelerimiz;

Bilindiği üzere 07.07.2009 tarihli 27281 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan ve 07.10.2009 tarihinde yürürlüğe giren 5911 sayılı Kanun ile 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun Geçici 6. maddesine 10 fıkra olarak; "Gümrük müşavir derneklerince, gümrük müşavirlerinin yapacakları iş ve işlemler karşılığı alacakları asgari ücretleri gösteren ve takvim yılı bazında belirlenen Asgari Ücret Tarifesi, Müsteşarlıkça uygun görülerek onaylanmak suretiyle uygulamaya konulur." hükmü eklenmiştir.

Asgari Ücret tarifesi Uygulanmaya başladığı günden itibaren meslektaşlarımız arasında uygulama da zaman zaman tereddütler olduğu, Derneklerimize ulaşan dilekçelerden anlaşılmaktadır. Gümrük Kanunu'nun geçici 6.maddesinin 10.fıkrası derneklerimize Gümrük Müşavirliği Asgari Ücret Tarifesi hazırlama yetkisi vermiştir. Derneklerimiz de verilen bu kanuni yetki çerçevesinde Asgari ücret konulu dilekçelere gereken cevapları vermişlerdir.

Asgari Ücret Tarifesinin uygulanmasında birlikteliği sağlamak ve olumsuz sonuçlarla karşılaşılmasından bakımından tereddüt yaşanan bazı konulara açıklık getirilmesi gerektiği hasıl olmuştur.

1- 2011/51 sayılı Genelge' nin Gümrük Müşavirliği Asgari Ücret Tarifesi Uygulama Esasları'nın 5. maddesi " İthalat Gümrük işlemleri dışındaki hizmetlerde, listedeki kıymet esaslarına göre asgari ücret tarifesinin uygulanması tarafların anlaşmasına bağlıdır. Listedeki CIF kıymet esasına göre Gümrük Müşavirliği Hizmet Ücretinin hesaplanmasında, vergi matrahının hesaplanmasında göz önüne alınan CIF kıymet esas alınacaktır" hükmüne amirdir.

Genelgenin 5. maddesindeki vergi matrahının hesaplanmasında göz önüne alınan CIF kıymet'e gözetim, yurt dışı iskontolar vb. kıymetler de girmektedir.

Dolayısıyla Gümrük Müşavirliği Asgari Ücret Tarifesinin hesaplanmasında göz ününe alınan CIF kıymet gümrük beyannamesinin 46 nolu hanesinde yer alan CIF istatistiki kıymet esas alınacaktır.

2- 2011/51 sayılı Genelge' nin Gümrük Müşavirliği Asgari Ücret Tarifesi Uygulama Esasları'nın 3üncü maddesinde;

"a- Sektörel dış ticaret firmalarının, dış ticaret sermaye şirketlerinin, Onaylanmış Kişi Statü Belgesi sahibi ve Onaylanmış İhracatçı Yetkisi sahibi firmaların ihracat işlemleri için tarifedeki ücretlerde %25 oranında; beyanname sayısı 1000'i aştığında bundan sonraki beyannameler için %35, 2500'ü aştığında bundan sonraki beyannameler için %50 oranında indirim uygulanabilir.

Yukarıda belirtilen firmaların ithalat işlemleri için, beyanname sayısı 1000'i aştığında bundan sonraki beyannameler için %25, 2500'ü aştığında bundan sonraki beyannameler için %35 oranında indirim uygulanabilir.

Bu maddedeki adı geçen dış ticaret firmalarının, Onaylanmış Kişi Statü belgesi sahibi ve Onaylanmış İhracatçı Yetkisi sahibi olması şartıyla her iki koşulu birden sağlaması durumunda indirim yapılabilir.

GÜMRÜK MÜŞAVİRLERİ DERNEKLERİ İCRA KURULU

3- Gümrük Müşavirliği Asgari Ücret hesaplamalarında eşyaların Türkiye Gümrük Bölgesine giriş ve çıkış yaptığı ulaşım şekline göre (Kara, Hava Deniz) hesaplamalar değişiklik göstermektedir. Özellikle ithalat işlemlerinde Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşyanın Antrepo Rejimine tabi tutulmasını müteakip, serbest Dolaşıma Giriş rejimi uygulandığında ise Asgari Ücret Tarifesi hesaplamasında eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine ilk girişi esnasında hangi ulaşım şekli ile geldi ise hesaplama da ona göre yapılacaktır.

4- İthale konu eşyaya ait ithalat beyannamesi veya yerine geçen belgelerin düzenlenmesi halinde, beyanname muhteviyatı eşyaların Gümrük vergi ve resimleri karşılığı teminat(Banka mektubu, Nakit, Toplu ve Götürü vb.) verilmek suretiyle yapılan beyannamelere ait verilen teminatların çözülmek istenmesi halinde de ilgili beyanname kapsamında gerçekleşmektedir.

İthale konu eşyaya ait beyanname karşılığı verilmiş olan teminatların çözümünde; 2011/51 sayılı Genelge'nin ÖZ-1 kapsamında belirtilen beher teminat ibaresinin, her bir beyanname için alınan sorumluluk, risk ve verilen emek göz önünde bulundurularak, Teminat türüne bakılmaksızın düzenlenmiş olan Gümrük Beyannamesi bazında teminat çözümü hizmet bedeli olarak yürürlükte olan, 2011/51 sayılı Genelgenin ÖZ-1 kapsamında beher beyanname karşılığı fatura/serbest meslek makbuzu düzenlenmesi gerekmektedir.

5- Gümrük Müşavirliği Asgari Ücret Tarifesi İthalat işlemleri İHR-8,,İTH-14,TR-3,ANT-3 maddeleri "yukarıdaki hizmet ücretlerine ilaveten ikinci ve sonraki beher TIR/Konteyner/Araç/Vagon v.b." ayrıca Uygulama esasları 13 maddesi;İHR-8,İTH-14 ,TR-3 ve ANT-3 hizmet kodunda kayıtlı ücretler,10 adete kadar uygulanır.10 adeti aşan kısım için ise ücret tarafların anlaşmasıyla belirlenir hükümleri amirdir.

Bu maddenin uygulamasında verilen beyanname muhteviyatı içeriğinde ilk araç muaf olup daha sonraki 10 araç için yukarıdaki maddelerin karşılığında belirtilen ücretler uygulanması gerekmektedir. Örnekeleyecek olursak 15 Konteyner'lik bir ithalat işleminde İTH-13. maddeye CIF Kıymet esasına göre alınacak gümrük müşavirliği ücretlerine ilaveten 1.konteyner muaf sonra gelen 10 konteyner için ise tarifedeki ücret, kalan 4 konteyner için ise tarafların anlaşmasıyla belirlenen ücretin uygulanması esastır.

6- Genelgenin İHR-5 İkinci Gümrük Yoluyla İhracat işlemleri hükmü vardır. Burada özellikle Hava Yolu ile yapılan ihracat beyannamelerinde, eşyanın beyanname işlemlerinin tamamlandığı gümrük idaresinden başka bir gümrük idaresinden çıkış işlemlerinin yapıldığı durumlarda (Uçak+Uçak, Kamyon + Uçak v.b.) İHR-5 Hizmet kodu karşılığında belirlenen ücret esas alınmalıdır.

7-Genelge de Dökme eşyalar için ayrı ücretlendirme yapılmıştır. Burada ki Dökme tanımı; Ambalajlanmamış ve genellikle yükleme ve boşaltması mekanik vasıta ve tesis gerektiren her nevi gaz, sıvı ve katı maddeler olarak anlaşılmalıdır.

Ayrıca; Genelgeye uyulmaması halinde aşağıdaki mali ve hukuki sorumlulukların doğacağına hatırlatırız.

A.Konunun gelir vergisi, kurumlar vergisi ve katma değer vergisi açısından değerlendirilmesi aşağıdaki gibidir.

GÜMRÜK MÜŞAVİRLERİ DERNEKLERİ İCRA KURULU

1-GELİR VE KURUMLAR VERGİSİ YÖNÜNDEN:

Bedeli bir tarifeye göre belirlenen serbest meslek işlerinde tarifenin altında ücret alınması ve evrak düzenlenmesi durumunda tarife bedeli ve düzenlenen fatura veya serbest meslek makbuzu arasındaki farka isabet eden oranda gelir ve kurumlar vergisi tarh ve tahakkuk ettirilir; tahakkuk ettirilen bu vergi daha sonra vergi zayı gecikme zammı ve usulsüzlük cezaları ile birlikte mükelleften tahsil edilir.

2-KATMA DEĞER VERGİSİ YÖNÜNDEN:

KDV Kanunu'nun 1/1. maddesine göre, serbest meslek faaliyeti kapsamında verilen hizmetler KDV'ye tabi bulunmakta olup, bu işlemlerde matrah aynı Kanun'un 20. maddesine göre hizmetin karşılığını oluşturan bedeldir. Ancak, serbest meslek hizmet bedelinin belli bir tarifeye göre tespit edilmesi halinde ise KDV matrahı, anılan Kanun'un 27/5. maddesine göre tarife bedelinden düşük olamamaktadır. Mesleki oda veya teşekküllerce tespit edilen hizmet tarifesine, üyelerce uyulması zorunlu olup, tarife bedelleri esas olarak, o hizmet faaliyetindeki asgari bedelleri yansıtmaktadır. Kanun'un 27/5. maddesindeki bu düzenleme, bir otokontrol ve güvenlik müessesesidir. Hizmet bedelinin belli bir tarifeye bağlanmış olmasının nedeni ise, mesleki disiplinin sağlanması ve aynı hizmeti sunan serbest meslek erbabı arasındaki ücret dengesizliklerini gidererek, haksız rekabetin önlenmesidir. Yukarıdaki açıklamalara göre KATMA DEĞER VERGİSİ yönünden de yine tarife bedeli ve düzenlenen fatura veya serbest meslek makbuzu arasındaki farka isabet eden oranda katma değer vergisi tarh ve tahakkuk ettirilir; tahakkuk ettirilen bu vergi daha sonra vergi zayı gecikme zammı ve usulsüzlük cezaları ile birlikte mükelleften tahsil edilir.

3-MÜTESELSİL SORUMLULUK:

Müteselsil sorumluluğa ilişkin ilk düzenleme VUK'un 11. maddesine 3239 sayılı Kanun'un 2. maddesi ile 3. fıkra olarak eklenen aşağıdaki hükümlerle yapılmıştır.

"Mal alım ve satımı ve hizmet ifası dolayısıyla vergi kesintisi yapmak ve vergi dairesine yatırmak zorunda olanların, bu yükümlülükleri yerine getirmemeleri halinde verginin ödenmesinden, alım satıma taraf olanlar, hizmetten yararlananlar ve aralarında zimnen olsa dahi irtibat tespit olunanlar müteselsilen sorumludurlar."

Daha sonra VUK'un 11. maddesinde 4369 sayılı Kanun'un 81. maddesi ile değişiklik yapılarak, 11. maddenin 3. fıkrasında yer alan "zimnen dahi olsa irtibat" kavramı, "aralarında doğrudan veya hısımlık nedeniyle ya da sermaye, organizasyon veya yönetimine katılmak veya menfaat sağlamak suretiyle dolaylı olarak ilişkide bulunduğu tespit olunanlar" şeklinde değiştirilmiştir. Böylece müteselsil sorumlulukla muhatap tutulacak kişiler daha somut olarak tanımlanmıştır. Müteselsil sorumluluk uygulaması halen 84 Seri No.lu KDV Genel Tebliği'nde yer alan açıklamalar doğrultusunda sürdürülmektedir.

Bu açıklamalara göre tarife bedelinin altında makbuz düzenlenmesi durumunda eksik tahakkuk ettirilen katma değer vergisinin de sorumlu dan tahsil edilememesi durumunda müteselsil sorumlu olarak hizmeti vermiş olduğunuz firmalardan aranılması muhtemeldir.

B.Anılan tarife ve uygulama esaslarına uyulmamasının hukuksal sonuçları ise şunlardır,

1- 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 241/1. maddesi gereğince Gümrük idarelerince usulsüzlük cezası uygulanması.

GÜMRÜK MÜŞAVİRLERİ DERNEKLERİ İCRA KURULU

T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 30.12.2011 tarihli 2011/51 sayılı Genelgesi ile uygulamaya konulan Gümrük Müşavirliği Asgari ücret Tarifesi uygulama esaslarının 8. maddesinde;

"4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun Geçici 6. maddesi uyarınca yürürlüğe konulan bu asgari ücret tarifesi altında Gümrük Müşavirliği hizmeti veren Gümrük Müşavirleri hakkında, disiplin cezası hükümleri saklı kalmak kaydıyla her beyanname itibariyle aynı Kanunun 241.maddesinin birinci fıkrası uygulanır." hükmü,

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 241. Maddesinin birinci fıkrasında ise;

"Bu Kanunda ayrı bir ceza tayin edilmiş haller saklı kalmak üzere, bu Kanuna ve bu Kanunda tanınan yetkilere dayanılarak çıkarılan ikincil düzenlemelerle getirilen hükümlere aykırı hareket edenlere söz konusu düzenlemelerde açıkça öngörülmüş olması kaydıyla yetmiş bir TL usulsüzlük cezası uygulanır." hükmü yer almaktadır.

Bu hükümler karşısında, asgari ücret tarifesinin altında iş kabul edildiğinin tespiti halinde Gümrük idarelerince her bir beyanname bazında usulsüzlük cezası uygulanacağı açıktır.

2- Gümrük Müşavirleri Derneklerince ilgili mercilere bildirimde bulunulması.

T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 30.12.2011 tarihli 2011/51 sayılı Genelgesi ile uygulamaya konulan Gümrük Müşavirliği Asgari ücret Tarifesi uygulama esaslarının 8. maddesinin ikinci cümlesinde;

" Dernekler asgari ücret tarifesine uyulması, bu asgari ücret tarifesi altında iş kabul edenler hakkında yasal işlem yapılması konusunda her türlü tedbiri almak, ilgililer hakkında ilgili mercilere bildirimde bulunmakla yükümlüdürler." hüküm yer almaktadır.

3- İş sahipleri ile önceden yapılan hizmet ve ücret sözleşmeleri, "Gümrük Müşavirliği Asgari Ücret Tarifesi ve Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği Asgari Ücret Tarifesi ile Gümrük Müşavirliği Asgari Ücret Tarifesi uygulama esaslarına" aykırı olmamak kaydıyla geçerlidir. Tarifelere ve uygulama esaslarına aykırı düzenleme var ise, bu hüküm yerine tarifelerdeki ücretler ile uygulama esaslarındaki kıstasların dikkate alınması, kanunun amir hükmü gereğince uygulanması zorunludur.

4- Gümrük Müşavirliği Asgari Ücret Tarifesi'ne uyulmaması halinde adına re'sen veya ikmalen vergi ziyai cezalı tarhiyat yapılacağı ayrıca gerek meslek mensupları gerekse ithalatçı ve ihracatçı firmalardan her biri adına 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 353/1 inci maddesi uyarınca özel usulsüzlük cezası kesileceği tabiidir.

Sonuç olarak; söz konusu genelgeye uyulması hem meslek mensupları hem de işlemlerini yaptığımız firmalar açısından cezai yaptırımlarla karşı karşıya kalınmaması için uygulamada gereken hassasiyetin gösterilmesini önemle rica eder, işlerinizde başarılar dileriz.

Saygılarımızla,

Taşkın DALAY

Gümrük Müşavirleri Dernekleri
İcra Kurulu Dönem Başkanı